

Fráfallið ov stórt

Sambært tölunum hjá Yrkisdeplinum er fráfallið millum lærlingar í Føroyum alt ov stórt. Fráfallið svingar rætttiliga nógv frá ári til árs; okkurt ár hevur fráfallið verið átta prosent, meðan okkurt annað árið hevur tað verið heili 42 prosent.

Í miðal liggur fráfallið oman fyri 30 prosent, og hóast hetta er ikki eins nógv fráfali og í Danmark, so er tað ov høgt, metir arbeidsbólkurin, ið skrivaði tilmæli til mentamálaráðharran í fjør.

Sambært tilmælinum kunnu vera ymsar orsøkir til, at fráfallið er so stórt, men skúlarin meta, at ein av høvuðs-orsøkunum er, at næmingarnir vita ov lítið um yrkið og yrkisleiðina, áðrenn teir søkja lærupláss.

Fyrr lærdu nógv ung eitt sindur til handverk heima við hús, og hetta virkaði sum kunnleikastøði til víðari útbúgving.

ing innan yrkið. Í dag er nógvar familjur og nógv húski, ið einki tilknýti hava til nakað handverk, og tiskil hava næmingarnir ikki tann førningin, tá teir søkja lærupláss.

Samstundis er handverk, ella P-fak, sum tað varð kallað nógvastaðni, ikki partur av skúlagongdini eftir 6. flokk í flestu føroysku fólkskúlunum longur. Hetta hevur eisini við sær avmarkaðan kunnleika til tær ymsu yrkisútbúgvingarnar.

Í tilmælinum verður skotið upp at bjóða út stóðisár innan yrkisútbúgvingar til teirra, ið ikki hava skrivað undir lærlingasáttmála. Stóðisárið skal virka fyri, at næmingar fáa royndir innan ymsu yrkini í eitt tíðarskeið, soleiðis at avgerðargrundarlagið verður breidri, og hetta skal so aftur minka um fráfallið.

Tað almenna skal hava fleiri lærlingar

Tað almenna skal hava størri leiklut í at útbúgva nýggjar lærlingar, serliga innan skrivstovuyrki og onnur yrki, ið einamest virka innan almenna geiran.

Tað er ein av niðurstøðunum í tilmælinum, ið varð handað mentamálaráðnum í fjør.

Tørvurin hjá tí almenna á føðsluatstøðingum er stórur, men í lýtuni eru bert trý arbeidsplassar hjá tí almenna góðkend at taka inn lærlingar. Hetta bendir sambært tilmælinum á, at bert trý almenn starvspláss útbúgva føðsluatstøðingar, og hetta er ikki nokk til at nøkta almenna tørv.

Føðsluatstøðingar og føðsluhjálparar arbeiða nógv innan almennar stovnar, so sum á kantomum, dagstovnum og ellisheimum, har uppgáva teirra er at tryggja heilsugóðan mat, ið livir upp til altjóða føðslutilráðingar. Útbúgvingin er annarleiðis í mun til kokkayrkið, tí føðsluatstøðingurin skal eisini hugsa um føðsluvirðið í matinum heldur enn bert matupplivislið.

Men av tí at tað er ov trupult at fáa lærupláss innan føðsluatstøði hjá tí almenna, velja fleiri at fara í kokkalæru ístaðin, og hetta er ein trupulleiki, stendur í tilmælinum.

Hóast tað almenna er og hevur verið við til at útbúgva fólk til skrivstovuvald, so er parturin hjá tí almenna alsamt minkaður seinastu árin, og nú eru bert 25 prosent av øllum lærlingum innan skrivstovu í almennari læru. Verður hugt at øllum merkantila økinum, eru bert 10% av øllum lærlingum, sum verða útbúgvir innan almenna geiran.

Tað almenna hevur hevur eisini stóran tørv á KT-útbúnum fólki, serliga KT-supportarum. Tað almenna tekur í lýtuni ikki lærlingar innan yrkið, og hetta skuldi verið broytt, soleiðis at tað almenna eisini átekur sær sín part í at útbúgva KT-supportarar, stendur í tilmælinum, tí hetta er samstundis eisini ein vinna, ið privati arbeidsmarknaðurin hevur stóran tørv á.

Yvirhøvur eigur almenni geirin at gera eina avtalu um eitt stóðugt lærlingatál, eins og tað privata skal, stendur í tilmælinum. Tað almenna skal greina, hvussu stórir tørvur er á lærlingum innan ymsu yrkini, og síðani skulu mál ásetast fyri, hvussu nógvir lærlingar skulu útbúgvast innan yrkini, sum til dømis skrivstovufólk, føðsluatstøðingar og KT-supportarar.

Nýggir lærusáttmálar innan fimm størstu yrkisgreinarnar

